

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 19.7.2002
KOM(2002) 411 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET

**om tillämpningen av artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 2991/94
om regler för bredbara fetter**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET

om tillämpningen av artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 2991/94 om regler för bredbara fetter

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Artikel 5, uttryck som syftar på en sänkt fetthalt	3
2.	FRÅGEFORMULÄR	4
3.	SALUFÖRING AV BREDBARA FETTER I EUROPEISKA UNIONEN - DYNAMIK, KOMPLEXITET OCH MÅNGFALD INOM SEKTORN	4
4.	GENOMFÖRANDE AV ARTIKEL 5 I FÖRORDNING (EG) NR 2991/94	5
4.1.	Användning av uppgifterna "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av denna (av typen "allégé")	5
4.2.	Användning av uppgifterna "med låg fetthalt", "light" eller "lätt"	5
4.3.	Problem som påträffats vid tillämpningen av artikel 5.2	6
4.4.	Artikel 5.2 som svar på de ekonomiska aktörernas och konsumenternas frågor	6
4.5.	Andra aspekter som bör beaktas	7
5.	SLUTSATSER	8
	FRÅGEFORMULÄR	10
A.	Frågor rörande produktionen av bredbara fetter med sänkt fetthalt	10
B.	Frågor rörande användandet av uttryck som antyder en sänkt fetthalt	10

1. INLEDNING

1.1. Bakgrund

Rådets förordning (EG) nr 2991/94 om regler för bredbara fetter¹ antogs den 5 december 1994 mot bakgrund av följande:

- en marknad för fasta fetter avsedda för livsmedelsbruk som blev alltmer diversifierad till följd av utvecklingen av produktionsteknikerna och konsumenternas förväntningar
- vissa gemensamma egenskaper hos produkterna, särskilt vad avser utseende och användning, vilket gör att de måste anses som konkurrerande.

I syfte att skapa en rättslig ram som bidrar dels till att utveckla en handel med lika konkurrensvillkor och dels underlätta konsumentens val samt undvika all risk för sammanblandning har det fastställts en enhetlig klassificering av de berörda produkterna.

För klassificeringen beaktas två faktorer som kan möjliggöra jämförelse och urskillnad:

- fetthalten (produkternas viktigaste egenskap), och
- om produkten är framställd av mjölkfett eller annat fett, vegetabiliskt eller animaliskt.

För var och en av de produkter som omfattas av klassificeringen har en varubeteckning fastställts.

Varubeteckningen gör det alltså möjligt att identifiera en produkt med en bestämd fetthalt och med ett bestämt ursprung samtidigt som två kriterier iakttas (i bilaga I återges den klassificering som fastställs i förordning (EG) nr 2991/94):

1. Begränsning av användningen av termerna "smör" och margarin", och därmed också termerna "matfetsblandning" till vissa kategorier produkter som har en högre fetthalt (minst 80 % och högst 90 %).
2. För de övriga kategorierna bör den sänkta fetthalten framgå av varubeteckningen genom att termerna "60 %", "40 %" eller "smörfettsprodukt X %".

Som komplement till det andra kriteriet finns möjligheten att använda uttryck som syftar på en sänkt fetthalt enligt de villkor som avses i artikel 5.2 och vars tillämpning är föremålet för denna rapport.

1.2. Artikel 5, uttryck som syftar på en sänkt fetthalt

I artikel 5 i förordning (EG) nr 2991/94 föreskrivs följande:

---

¹ EGT L 316, 9.12.1994, s. 2.

- « 1. För produkter som avses i bilagan är det förbjudet att använda andra uttryck, varigenom en fetthalt för produkterna nämns, förutsätts eller antyds, än de som anges i bilagan.
2. Trots punkt 1 skall det dock vara tillåtet att använda följande uttryck som tillägg:
- a) "Med sänkt fetthalt" för produkter som avses i bilagan med en fetthalt av mer än 41% men högst 62%.
  - b) "Med låg fetthalt", "light" eller "lätt" för produkter som avses i bilagan med en fetthalt av högst 41%.

Uttrycket "med sänkt fetthalt" och uttrycken "med låg fetthalt", "light" eller "lätt" får dock användas i stället för uttrycken "60 %" eller "40 %" som anges i bilagan.

Inom fem år efter den dag då denna förordning träder i kraft skall rådet granska tillämpningen av denna punkt på grundval av en rapport från kommissionen."

2. FRÅGEFORMULÄR

För förberedandet av denna rapport har ett frågeformulär (bilaga) utformat av kommissionen översänts till medlemsstaterna i syfte att inhämta kunskaper om deras erfarenheter och uppfattning om det gemenskapssystem som vi undersöker.

Två grupper av frågor ingick i rapporten:

- Frågor rörande produktionen. Det framstod som nödvändigt att känna till hur stor del av alla fettprodukter som utgörs av produkter med sänkt fetthalt, för att få en uppfattning om det intresse som konsumenterna genom sina inköp har visat för den här typen av produkter.
- Frågor rörande användandet av uttryck som syftar på en sänkt fetthalt. Målet med dessa frågor var att dels utvärdera det intresse som tillverkarna och distributörerna har visat prov på genom att använda uttryck som är föremål för rapporten och dels att identifiera de eventuella problem som uppstått vid tillämpningen av specifikationerna.

Medlemsstaternas svar har beaktats vid utarbetandet av denna rapport.

3. SALUFÖRING AV BREDBARA FETTER I EUROPEISKA UNIONEN - DYNAMIK, KOMPLEXITET OCH MÅNGFALD INOM SEKTORN

I syfte att få kunskap om den mängd produkter med sänkt fetthalt som släpps ut på marknaden samt hur stor del dessa utgör av samtliga de produkter som omfattas av förordning (EG) nr 2991/94 har vi bitt medlemsstaterna att tillhandahålla de uppgifter som möjliggör en sådan utvärdering.

På grund av avsaknaden av tillförlitlig statistik, marknadens dynamik och den sekretess kring uppgifterna som hävdas av medlemsstaterna har det inte gått att få fram exakta uppgifter. Eftersom den information som översändes av vissa medlemsstater ibland var begränsad har vi tvingats ta andra källor till hjälp vid utformandet av denna rapport. Tack vare den möda som de flesta medlemsstater gjort sig för att kunna inkomma med de produktions- och

saluföringssiffror som funnits tillgängliga har det trots allt varit möjligt att dra följande slutsatser:

- Sektorn för bredbara fetter är en mycket dynamisk sektor som karakteriseras av att det ständigt uppträder nya produkter.
- Marknaden för dessa produkter har känt av en djupgående diversifiering - en mångfald produkter med en ständigt skiftande sammansättning i fråga om mjölkfetter och andra fetter och med en skiftande fetthalt släpps ut på marknaden.
- Saluföringen av produkter med sänkt fetthalt är avsevärt mindre omfattande i fråga om mjölkprodukter än när det gäller andra produkter som inte är rena mjölkprodukter
- Marknaden karakteriseras genom sin mångfald och det är stora skillnader mellan medlemsstaterna.

Dels finns det skillnader som rör råvarans ursprung. I vissa medlemsstater såsom Spanien, Portugal och Grekland dominerar saluföringen av vegetabiliska fetter medan användningen av mjölkfetter traditionellt är mer begränsad. Detta är inte fallet för Belgien, Frankrike, Tyskland och Danmark där saluföringen av smörfetter är betydligt mer omfattande.

Dels finns det skillnader när det gäller den mängd varor med en sänkt fetthalt som saluförs. Trots skillnaderna medlemsstaterna emellan finns det dock en gemensam nämnare: produkter med en låg fetthalt har överallt vunnit betydande marknadsandelar.

4. GENOMFÖRANDE AV ARTIKEL 5 I FÖRORDNING (EG) NR 2991/94

4.1. Användning av uppgifterna "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av denna (av typen "allégé")

Det har konstaterats att dessa två uttryck som syftar på en sänkt fetthalt används i hela Europeiska unionen.

Det uttryck som väljs varierar mellan medlemsstaterna. I Frankrike och Grekland används båda uttrycken. I Belgien och Italien används en kortversion av typen "allégé" medan de övriga länderna använder uttrycket "med sänkt fetthalt".

4.2. Användning av uppgifterna "med låg fetthalt", "light" eller "lätt"

De uttryck som låter förstå en låg fetthalt används av alla medlemsstater som saluför den här typen av produkter, men valet av uttryck och den intensitet med vilken de används varierar från land till land, vilket framgår av uppställningen nedan.

Medlemsstater som saluför den här typen av produkter	Låg fetthalt	Light	Lätt
Frankrike	x	x	x
Spanien	x	x	x
Tyskland	x	x	x
Portugal	x	x	x
Finland		x	
Sverige		x	
Nederländerna ⁽¹⁾	x	x	
Förenade kungariket		x	x
Belgien			x
Österrike			x
Grekland	x		
Danmark			x ⁽²⁾
Irland	x	x	x

(1) Vid saluföring i Nederländerna av mjölkfetter med en fetthalt på minst 39 % och högst 41 % väljer man termen "40 %". För produkter som inte är mjölkprodukter används däremot vanligen "halvarin" eller "light" som varubeteckning.

(2) Används som komplement till minarin.

4.3. Problem som påträffats vid tillämpningen av artikel 5.2

Ingenstans i Europeiska unionen har ekonomiska aktörer eller de nationella myndigheter som har ansvar för tillämpningen av bestämmelserna i nämnda punkt stött på konkreta problem vid tillämpningen av artikel 5.2.

Endast ett land, Förenade kungariket, har uppgett att vissa tillverkare eller konsumenter har ställt sig frågor när det gäller hur bestämmelserna i förordning (EG) nr 2991/94 skall tillämpas vid användningen av uttrycken "lätt" eller "light" i fråga om andra livsmedel.

4.4. Artikel 5.2 som svar på de ekonomiska aktörernas och konsumenternas frågor

I allmänhet svarar möjligheten att använda de uttryck som syftar på en sänkt eller låg fetthalt, vilka anges i artikel 5.2, mot tillverkarnas, distributörernas och konsumenternas behov. Det är i detta hänseende som medlemsstaterna har yttrat sig. En önskan att behålla nämnda uttryck har framkommit.

Den betydelse som tillskrivs den här typen av uttryck är dock inte densamma överallt:

Dels finns det länder som är mer vana vid angivelser som "40%" eller "60 %". Detta gäller till exempel Tyskland.

Sedan finns det länder där "40 %" eller "60 %" är mindre utbredda eller till och med aldrig används, medan uttrycken "med sänkt fetthalt", "allégé", "lätt" eller "light" vanligen används vid saluföringen av den här typen av produkter. Detta gäller till exempel Frankrike.

Valet mellan de allmänna varubeteckningarna "40 %" eller "60 %" och de alternativa uttryck som omfattas av rapporten varierar och präglas av ansträngningen att fortsätta att använda de uttryck som blivit mer bekanta för konsumenterna på grund av att de används sedan länge.

Rent generellt har det konstaterats att de uttryck som omfattas av rapporten ger en information som är lätt att uppfatta för konsumenten.

4.5. Andra aspekter som bör beaktas

Även om inga problem med tillämpningen av artikel 5.2 har tagits upp har det kommit påpekanden om att vissa faktorer kan förbättras, nämligen följande:

– Uttryckliga uppgifter om fetthalten som komplement till uttrycken

Vissa delegationer anser att om fetthalten ingick som en del av märkningen eller i varubeteckningen skulle man undvika förvirring hos konsumenterna (Sverige, Tyskland, Finland, Förenade kungariket). Detta föreskrivs dock redan i artikel 3.1. Enligt denna artikel skall varubeteckningarna åtföljas av uppgifter rörande fetthalten, halten vegetabiliskt fett, mjölkfett eller annat animaliskt fett så att konsumenten får fullständig information om produktens art och sammansättning.

– Ändring av de allmänna varubeteckningarna

Vissa delegationer (Portugal, Italien, Grekland, Tyskland, Finland, Förenade kungariket, Irland, Belgien) anser att de varubeteckningar som fastställs generellt genom förordning (EG) nr 2991/94 inte är de mest lämpliga, antingen därför att de inte accepteras speciellt väl av konsumenterna eller därför att konsumenterna inte har fått tillräckligt tydlig information om dessa produkters art. En rad olika ändringar har föreslagits.

Tyskland och Irland önskar fortsätta att använda uttrycken "margarin 40 %" och "margarin 60 %" men föreslår att uttrycket "matfett X %" ersätts med "margarin X %".

Förenade kungariket föreslår å sin sida att alla produkter märks på ett enhetligt sätt så att varubeteckningarna för produkter ur samma grupp blir gemensamma och att uppgiften om fetthalten blir urskiljande för produkter ur samma grupp. De uttryck som förslås blir då "smörfettsprodukt X %", "matfett X %" och "matfettsblandning X %". Uppgifterna "40 %" och "60 %" skulle kunna användas frivilligt som komplement till den obligatoriska varubeteckningen och fetthalten för sådana produkter som omfattas av skalorna 39-41 % respektive 60-62 %.

Finland föreslår för sin del att de tillåtna varubeteckningarna skall vara "smör X %", "margarin X %" och "matfettsblandning X %".

Italien föreslår att uttrycket "matfett X%" ersätts av "vegetabilisk smaksättare X %" eller "vegetabiliskt margarin X%".

Portugal föreslår att den portugisiska översättningen av varubeteckningarna "smörfettsprodukt X %", "matfett X %", "matfettsblandning X %" skall vara "bredbar smörkräm X %", "bredbar kräm X %" och "bredbar blandkräm X %".

Också Grekland föreslår en ändring av beteckningen "matfett X %" till "margarin X %" och "matfettsblandning X %" till "bredbar margarin- och smörprodukt X %" eller "margarin- och smörblandning X %".

Slutligen anser Belgien att vissa översättningar inte på ett bra sätt återger de nyanser som uttrycks genom de termer som används på andra språk.

– Avskaffande av möjligheten att använda vissa uttryck

Två medlemsstater föreslår avskaffande av den möjlighet som erbjuds ekonomiska aktörer att saluföra sina varor under vissa uttryck som föreskrivs i artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94, nämligen följande:

- Danmark föreslår avskaffande av två uttryck som inte används av landets aktörer. De uttryck som föreslås för avskaffande är "med sänkt fetthalt" och "med låg fetthalt".
- Förenade kungariket anser att uttryck som syftar på en låg fetthalt borde tillämpas på samma sätt för alla livsmedel och att den linje som bör följas är den som upprättats inom ramen för kodexen. Med hänsyn till att det i riktlinjerna i kodexen fastställs att uttryck som syftar på en låg fetthalt endast får användas när livsmedlens fetthalt inte överstiger 3 %, anser Förenade kungariket att den här typen av uttryck egentligen inte kan användas för produkter som omfattas av förordning (EG) nr 2991/94.

Uttryck som syftar på en låg fetthalt i samband med produkter med en fetthalt mellan 10 och 90 % är dock motiverade med tanke på att denna typ av uppgifter inte måste betraktas som absoluta, utan tvärtom måste definieras i förhållande till en referenshalt, nämligen den som ingår i produkter med hel fetthalt (smör, margarin och matfetsblandning).

5. SLUTSATSER

Resultatet av genomgången av informationen från medlemsstaterna samt av den information som kommissionen förfogar över ger följande fakta:

1. Informationen från medlemsstaterna rörande den mängd smör och bredbara fetter som produceras eller saluförs är inte tillräcklig för att ge en fullständig bild av marknadssituationen för dessa produkter.

Dessutom har det faktum att det ständigt uppträder nya produkter, att det saknas tillförlitlig statistik samt den statistiska sekretess som tillämpas av producenterna bidragit till att det blivit svårt att få fram information.

Den information som samlats in visar dock att mängden saluförda produkter med en minskad eller låg fetthalt har ökat på bekostnad av mer traditionella produkter.

2. Tillämpningen av de bestämmelser rörande allmänna varubeteckningar som föreskrivs i förordning (EG) nr 2991/94 och tillämpningen av de bestämmelser rörande uttryck som syftar på en sänkt fetthalt som fastställs i artikel 5.2 i den förordningen har möjliggjort ett förtydligande av varubeteckningen för de saluförda produkterna utan att hindra en dynamisk utveckling inom sektorn.

Företagen har skaffat sig det kunnande som krävs för att följa lagstiftningen.

Särskilt när det gäller de uttryck som syftar på en sänkt fetthalt har två möjligheter, nämligen den att endast använda uttrycken "40 %", "60 %" och "matfett X %" enligt artikel 5.1, eller den att ersätta eller komplettera dem med uttrycken "med sänkt

fetthalt", en kortversion av typen "allégé", "med låg fetthalt", "light" eller "lätt", gjort det möjligt täcka de ekonomiska aktörernas och konsumenternas behov, eftersom den varubeteckning man är mest van vid skiftar från land till land. På samma sätt har det konstaterats att alla de uttryck som omfattas av denna rapport används, även om valet av uttryck varierar från ett land till ett annat.

De ansträngningar som producenterna gör att skapa eller befästa sin marknad genom att använda uttryck som innebär en sänkt fetthalt bör å andra sidan helt klart beaktas vid utvärderingen av tillämpningen av nämnda uttryck.

3. Varken de behöriga nationella myndigheterna eller de ekonomiska aktörerna har påpekat några svårigheter när det gäller tillämpningen av bestämmelserna i artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94.
4. De behöriga nationella myndigheterna har gjort en positiv bedömning av hur genomslagskraftiga uttrycken som föreskrivs i artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94 är. Enligt dessa svarar nämnda uttryck mot tillverkarnas, distributörernas och konsumenternas behov.

Konsumenterna har blivit bekanta med uttryck som "med sänkt fetthalt", kortversioner av typen "allégé" samt uttryck som "med låg fetthalt", "light" och "lätt", vilka alla syftar på en sänkt fetthalt och gör det möjligt att skilja denna typ av produkter från "smör" och "margarin" som tillhör produktkategorier med hel och tydligt definierad fetthalt.

5. Rapporten skall enligt förordning (EG) nr 2991/94 ligga till grund för rådets granskning av tillämpningen av uttrycken "med sänkt fetthalt", "med låg fetthalt", "light" och "lätt". Förslagen om ändring av andra faktorer har emellertid granskats uppmärksam och följande slutsatser har dragits:

För det första har kommissionen sedan förordning (EG) nr 2991/94 trädde i kraft inte tagit emot ett enda meddelande som låtit förstå att problem rörande användningen av de allmänna varubeteckningarna har uppkommit. Därför blir slutsatsen att det inte är nödvändigt att ändra de varubeteckningar som fastställs i förordning (EG) nr 2991/94.

För det andra är de ändringar i fråga om de allmänna varubeteckningarna som föreslås av några medlemsstater väldigt olika och för ensidigt inriktade.

6. Sammanfattningsvis har tillämpningen av artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94 inte lett till svårigheter och den har dessutom visat sig vara effektiv genom att den bidrar till att, tillsammans med de allmänna varubeteckningarna, skapa en gemenskapsrättslig ram som förtydligar den samling varubeteckningar och uttryck som används i de olika medlemsstaterna i Europeiska unionen.

Med hänsyn till att det inte finns några problem med tillämpningen av dessa uttryck och att de visat sig vara effektiva, bör de inte avskaffas eftersom detta skulle leda till störningar både för konsumenterna och de ekonomiska aktörerna.

Det säger sig självt att tillämpningen av uttryck som syftar på sänkt eller låg fetthalt kan komma att ses över mot bakgrund av utvecklingen inom lagstiftningen kring standardiseringen av uppgifter rörande livsmedel på gemenskapsnivå.

BILAGA

FRÅGEFORMULÄR

Kommissionen skall lägga fram en rapport om tillämpningen av artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94 för rådet, det vill säga om användningen av uttryck som syftar på en sänkt fetthalt.

För att detta skall låta sig göras förefaller det nödvändigt att känna till hur stor del av alla bredbara fetter som utgörs av produkter med en sänkt fetthalt, samt hur stort intresse tillverkarna och distributörerna har av att använda de uttryck som omfattas av rapporten.

A. Frågor rörande produktionen av bredbara fetter med sänkt fetthalt

Ange produktionsvolymen under åren 1998 och 1999, uttryckt i ton, per produktgrupp och per fetthalt.

Produktgrupper som avses i bilagan till förordning (EG) nr 2991/94

Fetthalt	Mjölkfett		Fett		Blandprodukter av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
> eller = 10% och < eller = 41%						
> 41% och < eller = 62%						
> 62% och < 90%						

B. Frågor rörande användandet av uttryck som antyder en sänkt fetthalt

1. Saluförs bredbara fetter med en fetthalt av mer än 41 % men högst 62 % på Er marknad?
  - 1.1. Om ja, kompletteras då varubeteckningen med uttrycket "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av typen "allégé"? Vilket eller vilken? Alltid? Ibland?
  - 1.2. Om det rör sig om produkter med en fetthalt på minst 60 % och högst 62 % ersätts då termen "60 %" med uttrycket "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av typen "allégé"? Om ja: Med vilket/vilken? Alltid? Ibland?
2. Saluförs bredbara fetter med en fetthalt på högst 41 % på Er marknad?
  - 2.1. Om ja, kompletteras då varubeteckningen med uttrycken "med låg fetthalt", "light" eller "lätt"? Vilket? Alltid? Ibland?
  - 2.2. Om det rör sig om produkter med en fetthalt på minst 39 % och högst 41 % ersätts då termen "40 %" med uttrycken "med låg fetthalt", "light" eller "lätt"? Om ja: Med vilket? Alltid? Ibland?

3. Kommissionen har sedan förordning (EG) nr 2991/94 trädde i kraft inte mottagit något meddelande som låtit förstå att det har uppstått problem rörande tillämpningen av artikel 5.2 i förordning (EG) nr 2991/94. Svar önskas emellertid på följande:
- Har det uppstått problem för de behöriga myndigheterna när det gäller tillämpningen av denna artikel? . Om ja, vilka?
  - Har de ekonomiska aktörerna tagit upp problem rörande tillämpningen? Om ja, vilka?
4. Anser ni att specifikationerna i artikel 5.2 täcker tillverkningsindustrins, distributörernas och konsumenternas behov? Om nej, på vilka punkter kan detta förbättras?
5. Enligt bestämmelserna i artikel 5.2 får uttrycket "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av typen "allégé" användas för produkter med en fetthalt av mer än 41 % men högst 62 %.

Möjligheterna skiftar emellertid beroende på hur hög fetthalten är:

- När det gäller produkter med en fetthalt på minst 60 % men högst 62 % får uttrycket "med sänkt fetthalt" eller en kortversion av typen "allégé" antingen läggas till varubeteckningen "60 %" eller ersätta denna beteckning.
- För produkter med en fetthalt av mer än 41 % men lägre än 60 % får emellertid dessa uttryck komplettera varubeteckningen, men inte ersätta den.

Samma situation uppstår för uttrycken "med låg fetthalt", "light" eller "lätt".

Anser Ni att dessa två olika tillämpningar av uttrycken, vare sig det rör sig om den snäva skalan (60 - 62 %) eller den breda skalan (42 - 62 %), kan verka vilseledande?

- Om ja, ange de ändringar som bör införas.
- Om nej, anser Ni att dessa uttryck visat sig vara lämpliga?

6. Övriga anmärkningar.